

GIÁNG SINH và THỜI THƠ ẤU

CÂU HỎI

Hoàn cảnh giảng sinh trong Luca và Matthêu phải là 2 hài nhi khác nhau, không thể là 1 trẻ vì thời điểm và diễn biến sự ra đời của hài nhi Giêsu mâu thuẫn nhau và cách nhau hàng chục năm.

TRẢ LỜI

Người đặt câu hỏi này cho rằng *‘thời điểm và diễn biến sự ra đời của hài nhi Giêsu trong Phúc Âm theo thánh Luca và Matthêu mâu thuẫn nhau’*.

Đây là một câu hỏi kinh điển xuất phát từ thời các tín hữu sau các thế hệ đầu tiên, không còn những người chứng kiến những diễn biến lịch sử. Không rõ ai là người đầu tiên đặt câu hỏi này, nhưng phần nào câu trả lời được lịch sử ghi lại là từ thánh Justin Tử Đạo (100-165). Xem https://en.wikipedia.org/wiki/Justin_Martyr

Để trả lời câu hỏi này một cách đơn giản, chúng ta có thể sắp xếp hai bản văn lại thành một bản văn theo thứ tự thời gian, một số câu trong chỗ ghép sẽ hơi khập khiễng một chút vì xuất phát từ hai truyền thống khác nhau. Để tiện theo dõi thì chúng ta cũng sẽ có chú thích (chữ đỏ) ngay trong bản văn. Phúc Âm theo thánh Luca sẽ in thường, Phúc Âm theo thánh Máthêu sẽ in nghiêng đậm để dễ phân biệt.

Cách sắp xếp thành một bản văn này sẽ làm nổi bật lên vấn đề là Phúc Âm theo thánh Luca và Máthêu tường thuật về **HAI giai đoạn khác nhau** trong cuộc đời của Chúa Giêsu: Giảng Sinh và Thời Thơ Ấu.

Việc tổng hợp hai bản văn thành một bản này, tuy hơi gượng ép đối với hai truyền thống một chút, cũng cho thấy Phúc Âm theo thánh Luca và Máthêu **bổ sung cho nhau chứ không mâu thuẫn nhau**.

Những nhân vật lịch sử khác nhau được đề cập tùy theo đối tượng độc giả của mỗi Phúc Âm. Phúc Âm theo thánh Máthêu nêu tên Hêrôđê và Arkhêlaô vì các ông làm vua người Do Thái, và Phúc Âm theo thánh Máthêu thuộc truyền thống Do Thái. Phúc

Âm theo thánh Luca nhắc đến Augustô và Quirinô vì Phúc Âm theo thánh Luca viết cho các tín hữu gốc dân ngoại (không thuộc Do Thái), và thánh Luca sinh ra ở xứ Syria.

Luca 2: ¹Trong những ngày ấy, hoàng đế Augustô ban chiếu chỉ kiểm tra dân số trên toàn lãnh thổ. ²Đây là cuộc kiểm tra dân số đầu tiên được thực hiện khi Quirinô làm tổng trấn xứ Syria.

(Phần mở đầu trong Lc 2, 1-2 giới thiệu chung về khung thời gian, khoảng 12 năm, cho **toàn bộ** trình thuật về việc Giáng Sinh và Thời Thơ Ấu của Chúa Giêsu trong suốt Lc 2, 1-52.

Lc 2, 1 nói về cuộc kiểm tra của hoàng đế Augustô vào khoảng năm 6BC; đó là cuộc thống kê dân số.

Lc 2, 2 nói về cuộc kiểm tra của Quirinô vào khoảng năm 6AD; đó là cuộc kiểm tra để đánh thuế, nên một lãnh đạo Do Thái tên là Judas người Galilê đã nổi loạn. Công Vụ Tông Đồ có ghi lại chi tiết này (5, 37).

Cách viết khung thời gian là nét đặc biệt của Phúc Âm theo thánh Luca. Xem ví dụ tương tự trong Chương 3 khi nói về thánh Gioan Tẩy Giả).

³Tất cả người dân đều phải về lại nguyên quán mình mà khai sổ bộ. ⁴Vì vậy Ông Giuse rời thành Naxiarét xứ Galilê lên xứ Giuđê đến thành vua Đavít, được gọi là Bêlem, vì Ông thuộc hoàng gia và là dòng họ vua Đavít ⁵để khai tên mình cùng với Đức Maria, người đã thành hôn với Ông và đang mang thai. ⁶Trong khi họ đang ở đó, thì Đức Maria đến ngày sinh con, ⁷Bà đã hạ sinh con trai đầu lòng; Bà bọc con trong khăn và đặt trong một máng cỏ, bởi vì họ không tìm được chỗ nơi nhà trọ.

⁸Bấy giờ trong vùng đó có những người chăn chiên đang ở ngoài đồng, thức đêm canh giữ đàn vật mình. ⁹Thiên thần của Chúa đứng ngay bên họ, và vinh quang của Chúa rạng ngời bao trùm họ, và họ đều hoảng sợ. ¹⁰Thiên thần nói với họ: “Anh em đừng sợ, này ta đến để báo cho anh em một tin mừng, cũng là niềm vui lớn lao cho toàn dân, ¹¹vì hôm nay Đấng Cứu Thế là Đấng Kitô-Chúa đã sinh ra cho anh em trong thành vua Đavít. ¹²Và đây là dấu chỉ cho anh em: anh em sẽ thấy một Hài Nhi được bọc trong khăn và đặt nằm trong máng cỏ”. ¹³Và bỗng có muôn vàn thiên binh cùng với thiên thần ca tụng Thiên Chúa rằng:

¹⁴“Vinh danh Thiên Chúa trên các tầng trời,
bình an dưới thế cho người Chúa thương”.

Các người chăn chiên thăm viếng.

¹⁵Khi các thiên thần đã trở về trời, các người chăn chiên nói với nhau: “Chúng ta hãy đến Bêlem để xem sự việc mà Chúa đã cho chúng ta biết”. ¹⁶Họ vội vàng lên đường, và đã tìm được Bà Maria, Ông Giuse và Hài Nhi nằm trong máng cỏ. ¹⁷Sau khi đã tận mắt nhìn thấy, họ kể lại điều đã được loan báo về Con Trẻ. ¹⁸Mọi người nghe đều ngạc nhiên về những điều các người chăn chiên đã kể lại cho họ. ¹⁹Còn Đức Maria thì ghi giữ tất cả những sự việc ấy và suy đi nghĩ lại trong lòng. ²⁰Các người chăn chiên ra đi; họ tôn vinh và ngợi khen Thiên Chúa về tất cả những gì đã được nghe và thấy, đúng như lời đã loan báo cho họ.

²¹Khi trọn tám ngày, đến lúc phải cắt bì, và Ngài được đặt tên là Giêsu, tên mà thiên thần đã gọi, trước khi được thụ thai trong lòng mẹ.

²²Đến đúng thời gian cử hành nghi thức thanh tẩy theo luật Môsê, Ông Bà đưa Ngài lên Giêrusalem để dâng cho Thiên Chúa, ²³như đã chép trong luật Chúa: “Mọi con trai đầu lòng sẽ được gọi là của Thánh dâng cho Chúa”, ²⁴và Ông Bà dâng lễ vật như đã được nói trong luật Chúa: một cặp chim gáy hay hai bồ câu non.

²⁵Lúc bấy giờ ở Giêrusalem có một cụ già tên Simêon là một người công chính và đạo đức, Chúa Thánh Thần hằng ngự trên ông; ông đang mong đợi Niềm An Ủi của Israel; ²⁶ông đã được Chúa Thánh Thần báo trước rằng ông sẽ không phải chết trước khi được thấy Đấng Kitô của Thiên Chúa. ²⁷Được Thần Khí thúc đẩy, ông Simêon vào Đền Thờ. Và khi Ông Bà đem Con Trẻ tới để chu toàn các nghi thức, như lệ luật truyền dạy, ²⁸thì ông đã ẵm lấy Ngài trong tay, và lên tiếng chúc tụng Thiên Chúa:

²⁹“Lạy Chúa, giờ đây, xin để tôi tớ Ngài

ra đi bình yên, như Lời Ngài đã hứa,

³⁰bởi vì chính mắt con, đã thấy Ơn Cứu Độ,

³¹mà Ngài đã chuẩn bị cho muôn dân,

³²là ánh sáng chiếu soi cho dân ngoại

là vinh quang cho Israel, dân Ngài”.

³³Cha Mẹ của Con Trẻ ngạc nhiên về những điều nói về Ngài. ³⁴Ông Simêon chúc lành cho hai Ông Bà và nói với Bà Maria mẹ Ngài, rằng: “Con Trẻ sẽ là duyên cớ khiến nhiều người trong Israel gục ngã hoặc trở dậy, và sẽ là dấu hiệu cho người đời chống báng ³⁵còn Bà, tâm hồn Bà sẽ bị một lưỡi gươm đâm thấu để tâm tư thâm kín của nhiều người được bày tỏ”. ³⁶Lại cũng có một nữ ngôn sứ tên là Anna, con gái ông

Phanuel, thuộc chi tộc Ase. Bà đã cao tuổi lắm rồi và từ khi xuất giá, bà đã sống với chồng được bảy năm; ³⁷rồi ở góa, đến nay đã tám mươi tư tuổi, bà không rời khỏi Đền Thờ, ngày đêm thờ phượng Thiên Chúa trong chay tịnh và cầu nguyện. ³⁸Cũng vào giờ ấy, bà đã đến tán tụng Thiên Chúa và nói về Ngài với tất cả những người đang mong đợi Ông Cứu Độ của Giêrusalem.

Mátthêu Chương 2

(Đây là khoảng thời gian Chúa Giêsu dưới hai tuổi theo tính toán của Hêrôđê)

¹Khi Chúa Giêsu đã sinh tại Bêlem xứ Giuđê thời vua Hêrôđê, thì các Hiền Sĩ từ Phương Đông đến Giêrusalem ²nói rằng: “Vua dân Do Thái mới sinh hiện ở đâu? Vì chúng tôi đã thấy ngôi sao của Ngài ở Phương Đông và chúng tôi đến thờ lạy Ngài”. ³Nghe vậy vua Hêrôđê hoảng hốt và cả thành Giêrusalem cũng thế; ⁴vua triệu tập tất cả các thượng tế và kinh sư trong dân, hỏi cho biết Đấng Kitô phải sinh ra ở đâu. ⁵Họ thưa: “Tại Bêlem xứ Giuđê. Vì đã có lời ngôn sứ viết:

⁶“Và ngươi, Bêlem đất thuộc Giuđa, ngươi không phải nhỏ bé nhất trong các thành của chi tộc Giuđa; vì tự nơi ngươi sẽ xuất hiện Vị Thủ Lãnh, Đấng chặn dắt Israel dân Ta” ”.

⁷Bấy giờ Hêrôđê ngầm triệu các Hiền Sĩ tới, hỏi tỉ mỉ về thời giờ ngôi sao xuất hiện, ⁸rồi phái họ đi Bêlem và nói: “Các ông hãy lên đường và hỏi kỹ lưỡng về Con Trẻ; rồi khi đã tìm thấy cũng xin cho thăm biết, để cả trăm cũng đến thờ lạy Ngài”. ⁹Nghe lời nhà vua, họ lên đường. Và kìa ngôi sao họ xem thấy ở Phương Đông lại hiện ra trước họ, dẫn đường cho họ và dừng lại trên chỗ Con Trẻ đang ngụ. ¹⁰Họ hết sức vui mừng thấy ngôi sao dừng lại. ¹¹Và họ vào nhà gặp thấy Con Trẻ cùng với Maria Mẹ Ngài, họ liền sấp mình xuống thờ lạy Ngài; rồi mở tráp đựng lễ vật ra, họ đã dâng cho Ngài vàng, nhũ hương và một dược. ¹²Và được mộng báo đừng trở lại với Hêrôđê, họ đã theo đường khác mà về xứ sở mình.

¹³Khi các Hiền Sĩ ra về, thì này đây thiên thần Chúa hiện đến cùng Giuse trong giấc mơ và bảo: “Hãy trốn dậy đem Con Trẻ và Mẹ Ngài trốn sang Ai Cập và ở đó, cho đến khi ta báo lại; vì Hêrôđê sắp tìm bắt Con Trẻ để giết hại”. ¹⁴Ông liền trốn dậy đem Con Trẻ và mẹ Ngài đang lúc ban đêm trốn qua Ai Cập ¹⁵và ở đó

cho tới khi Hêrôđê băng hà, hầu ứng nghiệm Lời Chúa nói qua vị Ngôn Sứ rằng: “Từ Ai Cập, Ta sẽ gọi Con Ta về”.

¹⁶Bấy giờ Hêrôđê nghĩ mình bị các Hiền Sĩ đánh lừa, ông giận dữ ra lệnh tàn sát hết các nam ấu nhi tại Bêlem và vùng phụ cận, từ hai tuổi trở xuống, tính theo thời gian ông đã xác định với các Hiền Sĩ. ¹⁷Như thế là ứng nghiệm lời ngôn sứ Giêrêmia nói xưa rằng:

**¹⁸“Văng vẳng từ Rama,
tiếng khóc lóc và tiếng than van:
bà Rakhen khóc thương các con mình,
bà từ chối không để ai an ủi,
vì chúng không còn nữa”.**

¹⁹Khi Hêrôđê băng hà, thì này đây thiên thần Chúa hiện ra cùng Giuse trong giấc mơ bên Ai Cập ²⁰và bảo: “Hãy trở dậy đem Con Trẻ và Mẹ Ngài về đất Israel; vì những kẻ tìm giết hại Con Trẻ đã chết”. ²¹Ông trở dậy đem Con Trẻ và mẹ Ngài về đất Israel. ²²Nhưng khi nghe biết Arkhêlaô cai trị xứ Giuđê thay cha mình là Hêrôđê, thì ông sợ không dám về đó; và vì đã được cảnh báo trong mộng, ông lui về miền Galilê ²³và ở nơi thành gọi là Nagiarét, hầu ứng nghiệm điều các ngôn sứ đã nói: “Ngài sẽ được gọi là người Nagiarét”.

(Mt 2, 22 nhắc đến Arkhêlaô chứng tỏ Thánh Gia trở về Israel trước năm 6AD, là năm Arkhêlaô bị truất phế. Xem https://en.wikipedia.org/wiki/Herod_Archelaus)

Luca 2

³⁹Khi đã hoàn tất mọi điều theo luật Chúa, Ông Bà trở về xứ Galilê đến thành mình là Nagiarét. ⁴⁰Con Trẻ ngày càng lớn lên và thêm mạnh mẽ, đầy tràn khôn ngoan và ân sủng của Thiên Chúa ở cùng Ngài.

(Đây là khoảng năm 6AD, thời gian xảy ra cuộc kiểm tra để đánh thuế của Quirinô trong câu Lc 2,2 ở trên và hậu quả là cuộc nổi loạn trong Cv 5, 37.)

⁴¹Hằng năm, Cha Mẹ Chúa Giêsu thường lên Giêrusalem vào dịp Lễ Vượt Qua. ⁴²Và khi Ngài tròn mười hai tuổi, Các Ngài đã đi hành hương theo truyền thống, ⁴³những ngày lễ qua đi, và khi Ông Bà trở về thì Con Trẻ Giêsu ở lại Giêrusalem mà Cha Mẹ Ngài không hay biết. ⁴⁴Cứ nghĩ rằng Ngài có mặt trong đoàn lũ hành, hai Ông Bà đi cả một ngày đường rồi mới tìm Ngài giữa đám bà con thân hữu; ⁴⁵nhưng không thấy nên Ông Bà quay trở lại Giêrusalem để tìm. ⁴⁶Sau ba ngày, Ông Bà mới thấy Ngài

trong Đền Thờ đang ngồi giữa các thầy dạy, nghe và hỏi họ; ⁴⁷tất cả những ai nghe đều sửng sốt bởi sự hiểu biết và những câu trả lời của Ngài. ⁴⁸Nhìn thấy Ngài, hai Ông Bà sửng sốt và mẹ Ngài nói với Ngài: “Con ơi, sao Con lại làm thế với Cha Mẹ? Kia Cha con và Mẹ đây đã tìm Con khổ sở biết bao!”. ⁴⁹Và Ngài nói với Ông Bà: “Tại sao Cha Mẹ tìm Con? Cha Mẹ không biết rằng con phải ở Nhà của CHA Con sao?”. ⁵⁰Thế nhưng Ông Bà không hiểu được lời Ngài nói với Ông Bà. ⁵¹Rồi Ngài đi xuống với Ông Bà, về Nagiarét và vâng phục Ông Bà. Mẹ Ngài ghi giữ hết mọi lời ấy trong lòng mình. ⁵²Còn Chúa Giêsu ngày càng thêm khôn ngoan, thân hình càng lớn và càng đẹp lòng Thiên Chúa cũng như người ta.

(Hết trình thuật về thời thơ ấu của Chúa Giêsu, tổng cộng khoảng 12 năm.)

Kết Luận:

Các trình thuật theo Phúc Âm của thánh Luca và Máthêu trên đây nằm trong Phụng Vụ Kitô Giáo về sự tỏ hiện của Thiên Chúa cho nhân loại. Các cuộc tỏ hiện này và một số cuộc tỏ hiện khác nữa (Tiệc Cưới Cana, Chúa Giêsu chịu Phép Rửa, v.v...), tùy theo mỗi truyền thống, được cử hành không nhất thiết theo thứ tự thời gian vì mỗi cuộc tỏ hiện mang một ý nghĩa đặc biệt riêng.

Thánh Kinh không phải là cuốn sách sử. Tuy nhiên, Thiên-Chúa-Làm-Người đã đến trong lịch sử của nhân loại, nên Thánh Kinh có trình bày bối cảnh lịch sử như là một phương tiện chứ không phải là mục đích. Những phương tiện này hữu hạn như lịch sử hữu hạn của loài người. Do đó, những người ‘đọc’ Thánh Kinh như là một cuốn sách lịch sử thì sẽ thấy nhiều vấn đề. Những người dùng Thánh Kinh để suy niệm và cầu nguyện sẽ thấy đây là kho tàng của Lời Hằng Sống. Dù thế nào đi nữa thì Thánh Kinh vẫn là một đề tài được nhiều người thuộc mọi thời đại quan tâm. Chính điều này làm cho Thánh Kinh trở thành một cuốn sách chung cho nhân loại.

Lm John Minh